

Lássunk végre tisztán

Írta: Mezey Ferenc dr., az Országos Izraelita Iroda ügyvezető alelnöke

A világháborút követő gyászosemlékű események hatása alatt keletkezett numerus clausus történetét vizsgálva, meg kell állapítani, hogy *ez a szerencsétlen törvény még a meglazult közlelki ismeret és a felbillent erkölcsi rend mellett sem ékteleniténé törvénytárunkat, ha a politika zavaros hullámai a magyar kultúra irányítására olyanokat nem vetettek volna felszínre, akik minden tudás, látás és államférfiul hivatottság híján, felelősségi érzet nélkül árnyékolták be azt a szellemet, mely az egyházpolitikai törvényeken keresztül annyi fényt és dicsőséget árasztott a nemzetre.* Ezek a tegnap még oly jelentéktelen tényezők, áldást terjesztő alkotásokra való erők hiányának tudatában, *lepkeéletüket olyan tényekkel akarták emlékezetessé tenni, amelyeknek az ugyancsak általuk mesterségesen felkorbácsolt szenvedélyek kedveztek. E fertőkből mételyezték meg a közvéleményt és jelszavak mérgező hatásával ejtették meg az izgalmak sodrából menekülni képtelen törvényhozó testületet.*

Ez magyarázza meg *a kultúra folyamatának erőszakos megszakítását, a történeti következetesség megtagadását és az emberi jogokkal és egyenlőségi elvekkel való szembehelyezkedést.*

De bármily mértékben tombolta is ki magát a gyűlölet politikája egy törpe minoritáson kivívott diadalban, bármily kielégülést talál is a felekezeti vagy faji harag e jogfosztásnak és megálázásnak törvényeinkbe való becikkelyezésében, ma már azok is, *akiknek lelkében még hagyományos vagy megnevelt ellenszenv reziduumai vannak, kezdik belátni, hogy a numerus clausus súlyos politikai hiba volt, mely, túl minden rokonszerven és ellenszerven, az országnak a kulturálemzetek ítélete révén mérhetetlen károkat okozott. Kell tehát, hogy a bölcs belátás ezt a kérdést közéletünkől teljesen eltakarítsa.*

Kétségtelen, hogy *a numerus clausus legérzékenyebben a magyar zsidóságot sújtotta. Véríg bántja, hogy hazáját lángolóan szerető férfiai, köztük száz meg száz olyant, akik hősiezen harcoltak a hazáért, nyomorékokká váltak, vagy egész életre tartó betegségeket szereztek, a haza földjéről és szeretteiktől kegyetlenül*

számúztak. Az ifjúság virágában büntetlenül számkivetettek insé, e égbe kiált és a megbántott jognak, a hozzátartozóknak panaszsa s a jövő nemzedék sorsán aggódó hittestvéreink méltatlankodása a világ elé olyan megrázó tragédiát tár, mely minden agitáció, vagy akció nélkül is megindítja az emberiség kultúrlelkiismeretét.

A magyar zsidóság ezt látva, nemcsak önön fájdalommal szénipontjából érzi e törvénynek kártékony voltát, hanem *hazaftias bc-nattal tapasztalja, hogy akkor, amikor a kultúrnépek körében a szabadság és jogegyenlőség elvei diadalmasan hódítanak és intézményekben új életre kelnek, a magyar nemzet gondolkozásának és jogérzetének megítélésében a jogfosztó numerus clausus szelleme¹ dominálhat. Pedig, fájdalom, ez a helyzet.* Nem csoda, hisz olyan sérelem mered itt állandó jelleggel mindenkire, mely a kulturális előhaladást megköti, sőt visszafejleszti, ekszisztenciák alcpitását, tehetségek kibontakozását meggátolja. Olyan sérelem, mely a szülőket legszentebb érzéseikben akadályozza, a szegény sor svakat kétségbeeszt, nem is szólva a jogegyenlőség, az általános emberi és tanulási szabadság princípiumáról és arról a demoralizációról, melyet ily törvény az egész magyar ifjúságra gyakorol é; arról a mételeyről, melyet az társadalmunkban széjjelhint. Nincsen műveit és igazságos ember, ha csak a politika útvesztőjébe, nem búvik, vagy nem álorcáskodik, aki ezt be nem látná.

És mindezzel szemben a numerus clausus nem szolgál egyéb nek, mint a gyűlöletnek, amely abban éli ki magát, hogy a zsidó fiúk egy részének pályája derékon törnek, hogy egy része ittheténfereg, egy része pedig külföldön nyomorog. A léhaság ujjong hogy versenytárstól szabadul, hogy jogtalan előnyök birtokában jut, hogy a nálánál mivel sem kisebbértékű zsidóhítű kortársa fölényt nyer. Pedig az eredmény az, hogy a zsidó fiú ebben a tűzben, megacélosodik, hogy a sok magyar pénz kivitelével, vagy koldustarisznyával elért külföld fejlettebb kultúráján erősebb szellemi felszereléshez jut, hogy az itthon maradt és többnyire csak szegényes létet adó pályáról leszorított, ideálok után törő ifjúság fokozott anyagi tevékenységbe térül és ott fejt ki tehetségét.

De ugyan milyen lelkek, milyen jellemek is fejlődnek eg' olyan ifjúságban, melyet a gyűlölet vezet? Milyen érzületű orvc válik abból, aki a szenvedő iránt való részvét helyett másnak pusztulásában gyönyörködik? Milyen bíró, vagy jogvédő lesz abból, aki mások jogainak megvonásában látja legfőbb eszményét, vagy az igazságszolgáltatásnál vallás vagy származás által befolyásoltatja miagát? Milyen tanár lesz abból, aki az általános erkölcsöt, vagy mondjuk, a keresztény felfogást és saját kötelességét meghazudtolva, az elébe kerülő ártatlan gyermekkel zsidó vallása miatt megkülönböztető módon bánik? És milyen ember válik abból aki az emberiség örök törvényein át gázol? Isten óvja hazánkat

attól, hogy ifjúsága ily tévelygő utakra vezettessék és megrontója tegyen egy évezredes történeten át nemes és fenkölt eszmékben tündöklő nemzetnek.

Azok pedig, akik nem tudni, milyen jogi vagy erkölcsi alaptól merítik azt a felfogásukat, hogy egy egyen jogosított valásnak a kötelességekben előjáró híveivel szemben megkülönböztetésekkel, jogmegvonással élhetnek, vagy azok, akik annak a monstruózus gondolatnak az alapján állanak, hogy a zsidóhitű magyarok által szellemi vagy anyagi téren elért eredmények nem a nemzeti erőket, hanem valamely idegen alakulatot gazdagítanak, lássanak végre tisztán *Értsék meg, hogy a magyar zsidóság az igazság alapjáról töretlen öntudattal tiltakozik az ellen, hogy vele szemben az állami élet bármely vonatkozásában megkülönböztetést tegyenek.*

Környező ellenségeink máris utalnak arra *a szellemi hányát, lásra, melyet a legjellegzetesebben a numerus clausus képvisel-Elszakadt és visszavágyó véreinknek és azok között a magyarság gondolataival válhatatlan és általuk mindig híven ápolt, szent kapcsolatban összeforrott zsidóságnak az a közös éa hő óhajtása, hogy hazánk a szabadság, a jogegyenlőség és tisztult emberszeretet talaján maradvá, vonzó erejét az eljövendő időkre összes, bármely templomban áldozó gyermekeinek óvja meg és tartsa fenn!*

Küszöböljétek ki hát a magyar corpus jurisból a numerus clausust!